

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sr/1/2012
Identifikačné číslo spisu:	5112223808
Dátum vydania rozhodnutia:	16.07.2013
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5112223808.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: 1. Prípravný výbor Global Finance Alliance, 2. Global Finance Alliance, 3. Kancelária Global Finance Alliance, 4. Q. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. č. XXXX/XX, K. N. V., proti odporcom: 1. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, 2. Vedúca oddelenia SVS OVVS OVV Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu - upozornenia č. VVS/1-2200/90-2497 zo dňa 25. júna 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o návrhu navrhovateľov 1. až 3. **z a s t a v u j e .**

Najvyšší súd Slovenskej republiky opravný prostriedok navrhovateľa 4. zo 1. júla 2012 **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Návrhom zo dňa 1. júla 2012, označeným ako žaloba podľa § 8 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov (ďalej len „zákon č. 83/1990 Zb.“) v spojení s § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), doručeným Okresnému súdu Žilina dňa 9. júla 2012, sa navrhovatelia 1. až 4. v zmysle § 8 ods. 4 zákona č. 83/1990 Zb. a § 250q ods. 2 O.s.p. domáhali zrušenia rozhodnutia - upozornenia odporcov 1. a 2. č. VVS/1-2200/90-2497 zo dňa 25. júna 2012 o nezaevidovaní združenia a vrátenia veci späť na ďalšie konanie. Súčasne žiadali, aby súd zaviazal odporcov k náhrade všetkých trov konania navrhovateľov. Uvedeným upozornením odporca 1. prípravný výbor oboznámil s vadami podaného návrhu a zároveň ho upozornil, že konanie o registrácii môže začať až po odstránení týchto väd.

Svoj návrh odôvodnili tým, že odporcom doručili riadny a platný návrh na evidenciu (nie registráciu) združenia hybridného charakteru odborovej a zamestnávateľskej organizácie v priebehu mesiaca jún 2012, ktorý návrh odporcovia odmietli svojvoľne (nezákonne) zaevidovať a vec vybavili napadnutým upozornením z 25. júna 2012, č. VVS/1-2200/90-2497. Namietali, že zákon č. 83/1990 Zb. nedovoľuje

odmietnuť evidenciu subjektov podľa ustanovenia § 9a, pričom tieto vznikajú priamo ex lege doručením návrhu na evidenciu spolu so stanovami. Ďalej uviedli, že meritórne námietky odporcov, konkretizované v upozornení, pokladajú za právne irelevantné, nakoľko zákon č. 83/1990 Zb. taxatívne neustanovuje žiadnym kogentným ustanovením predmet činnosti odborovej alebo zamestnávateľskej organizácie, pričom v súlade s čl. 2 ods. 3 Ústavy SR nie je vylúčené, aby existovali tzv. hybridné združenia ako „mix“ odborovej a zamestnávateľskej organizácie, prípadne aj občianskeho združenia, keďže v praxi sa často činnosti typické pre tieto združenia prelínajú a dopĺňajú. Mali za to, že takmer každý cieľ činnosti možno subsumovať pod niektoré základné alebo ľudské právo (slobodu), čím stanovy odmietané odporcami sú v súlade so zákonom. Ohľadom vytýkanej absencie úpravy práv a povinností dodali, že zákon č. 83/1990 Zb. nevylučuje, aby tieto boli uvedené v nižších interných normách (rozhodnutiach či iných aktoch) a je výlučne na zakladateľoch, či dané práva a povinnosti vôbec ustanovia. Zdôraznili, že cit. zákon explicitne neprikazuje, aby stanovy práva a povinnosti obsahovali, keďže v § 3 ods. 3 je zakotvené formálne pravidlo, kde spravidla majú byť práva a povinnosti upravené. Za nezákonnú pokladali podmienku vypustenia slov „splynutie“ a „rozdelenie“ zo stanov, ktorá podľa navrhovateľov predstavuje dôsledok extrémneho formalizmu pri interpretácii § 12 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb., pretože procesný postup splynutia a rozdelenia organizácie a osobitnej organizačnej jednotky je len špecifický zánik organizácie a organizačnej jednotky zákonom nezakázaný, ktorý možno subsumovať pod dotknutý § 12 ods. 1 písm. a/. Preventívne namietali vecnú nesprávnosť, nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov a zmatečnosť pre nedostatok vecnej a funkčnej príslušnosti správneho orgánu k napadnutému upozorneniu ako (prípadnému) vadnému rozhodnutiu.

Okresný súd Žilina, skúmajúc podmienky konania, zistil, že nie je vecne príslušný na konanie o návrhu, a preto uznesením č. k. 2S/2/2012-19 zo dňa 17. júla 2012 postúpil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Po právoplatnosti tohto uznesenia dňa 28. augusta 2012 bola vec postúpená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Odporca 1. sa k návrhu vyjadril písomným podaním, v ktorom žiadal tento v celom rozsahu zamietnuť. Vo vyjadrení poukázal na nedostatok aktívnej legitímácie navrhovateľov 1. až 3., ako aj neopodstatnenosť podaného návrhu na začatie konania. Uviedol, že účastníci konania označení ako navrhovatelia 1. a 3. nie sú ani fyzickou ani právnickou osobou, ktorá by bola rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach, preto nemajú v predmetnom konaní aktívnu vecnú legitímáciu. Mal za to, že aktívne vecne legitimovaný nie je ani navrhovateľ 2., nakoľko občianske združenie založené členmi prípravného výboru nemá právnu subjektivitu, ktorá vzniká až dňom jeho registrácie, t.j. registrovaním stanov občianskeho združenia. Doplnil, že v prípade navrhovateľov 1. až 3. je okrem nedostatku aktívnej vecnej legitímácie potrebné poukázať aj na nedostatok ich procesnej spôsobilosti v predmetnom konaní.

Ďalej uviedol, že podaný návrh na začatie konania pokladá za neopodstatnený. Dal do pozornosti, že v zmysle textu návrhu navrhovateľ 4. predložil na evidenciu „hybridné združenie organizácie zamestnávateľov a odborovej organizácie“, avšak podľa predmetu činnosti uvedeného v stanovách išlo jednoznačne o právnu formu občianskeho združenia. Keďže z uvedeného dôvodu nešlo o odborovú a ani zamestnávateľskú organizáciu, listom z 25. júna 2012 (upozornenie) bol navrhovateľ 4. ako splnomocnenec navrhovateľa 1. na túto skutočnosť upozornený. Podanie bolo posudzované podľa obsahu a nie podľa označenia. Upozornením bol navrhovateľ 4. oboznámený i s ďalšími nedostatkami stanov, ktorými bola v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb. absentujúca úprava práv a povinností člena združenia, nesprávne formy zániku združenia rozdelením a splynutím a kumulácia riadiacej a kontrolnej právomoci vo výkonnom orgáne združenia. Zdôraznil, že odporcovi 1. nebol doručený návrh podľa cit. zákona, ktorý nemá nedostatky, preto konanie o registrácii sa v zmysle § 7 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb. nezačalo.

Ohľadom námietky navrhovateľov, týkajúcej sa podpísania upozornenia vecne a funkčne nepríslušným orgánom, sa odporca 1. vyjadril, že vedúca oddelenia vnútorných vecí podľa čl. 9 Organizačného poriadku sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vydáva v rozsahu svojej pôsobnosti (na úseku registrácie občianskych združení a evidencie odborových organizácií a organizácií zamestnávateľov) rozhodnutia podľa osobitných predpisov. V danom prípade išlo o vydanie

upozornenia, ktoré predchádza zaregistrovaníu stanov alebo vydaniu rozhodnutia o odmietnutí registrácie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd vecne príslušný na konanie podľa § 246 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 8 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb. preskúmal spisový materiál a návrh navrhovateľa 4. podľa ustanovení prvej a tretej hlavy piatej časti O.s.p. v rozsahu a z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a dospel k záveru, že tento je potrebné odmietnuť, pričom v danom prípade nie je splnená zákonná podmienka procesnej subjektivity pre prejednanie návrhu navrhovateľov 1. až 3.

V prvom rade sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal procesným postavením navrhovateľov 1. až 4. pred súdom a tým i zákonnosťou ich návrhu.

Podľa § 250l v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. sa na konanie o opravných prostriedkoch pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v piatej časti O.s.p., použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 19 a § 20 O.s.p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

Spôsobilosť byť účastníkom konania, označovaná aj ako procesná subjektivita, je základnou podmienkou občianskeho súdneho konania a spočíva v existencii spôsobilosti určitého subjektu mať procesné práva a povinnosti. Táto podmienka konania musí byť splnená tak na strane navrhovateľa, ako i na strane odporcu, a to v priebehu celého súdneho konania, preto ju súd skúma ex offio nielen po začatí konania, ale i potom.

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O.s.p.). Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že procesnou subjektivitou disponuje buď subjekt, ktorý má hmotnoprávnu subjektivitu, alebo subjekt, ktorému procesnú subjektivitu zákon vyslovene priznáva (ide o subjekty, ktoré zákon expressis verbis za účastníkov konania označuje - ako príklad možno uviesť § 186 ods. 1 O.s.p., § 250ze O.s.p., § 250m ods. 3 O.s.p., etc.). Keďže navrhovatelia 1. až 3. nespádajú pod druhú z týchto možností, procesnú subjektivitu im podľa tohto ustanovenia priznať nemožno. Pokiaľ ide o hmotnoprávnu subjektivitu, tú treba skúmať z hľadiska hmotnoprávných predpisov.

Občiansky zákonník za účastníkov občianskoprávných vzťahov označuje jednak fyzické osoby, jednak právnické osoby. Keďže navrhovatelia 1. až 3. nie sú fyzickými osobami, je treba skúmať, či ich nemožno považovať za právnické osoby, ktoré majú (hmotno) právnu subjektivitu vždy (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Právnickými osobami sú združenia fyzických alebo právnických osôb, účelové združenia majetku, jednotky územnej samosprávy alebo iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon (§ 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

V nadväznosti na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti, že v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. združenie vzniká registráciou. Proti rozhodnutiu o odmietnutí registrácie môžu členovia prípravného výboru podať do 60 dní odo dňa, keď rozhodnutie bolo ich splnomocnencovi doručené, opravný prostriedok na najvyšší súd republiky (§ 8 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb.).

Vzhľadom na to konštatuje, že v prípade navrhovateľov 1. až 3. ide o neexistujúce subjekty, teda nie je splnená základná podmienka spôsobilosti byť účastníkom konania, ktorý nedostatok je neodstrániteľný. Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 103 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a § 250l O.s.p. konanie o návrhu navrhovateľov 1. až 3. zastavil.

Podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250p veta prvá O.s.p., ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá ten, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napadá rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne.

Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 1 a 2 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“). Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (§ 244 ods. 1, 2, 3 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. návrh na registráciu sa podáva Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.

Podľa ods. 2 zákona č. 83/1990 Zb., ak návrh nemá náležitosti podľa § 6 ods. 2 a 4 (alebo ak sú údaje v ňom neúplné alebo nepresné), ministerstvo na to prípravný výbor bezodkladne, najneskôr do 5 dní od doručenia návrhu, upozorní s tým, že dokiaľ tieto vady nebudú odstránené, konanie o registrácii sa nezačne.

Podľa ods. 3 veta prvá zákona č. 83/1990 Zb. konanie o registrácii sa začne dňom, keď ministerstvu došiel návrh, ktorý nemá vady uvedené v odseku 2.

Všeobecné vymedzenie predmetu konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku ustanovuje § 244 ods. 3, podľa ktorého musí ísť o také rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Ďalšími podmienkami súdneho preskúmania rozhodnutia správneho orgánu na základe žaloby je, že osoba, ktorá sa žalobou domáha súdnej ochrany, musela byť rozhodnutím na svojich právach ukrátená (§ 247 ods. 1 O.s.p.), musí ísť o právoplatné rozhodnutie správneho orgánu po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, ibaže takých niet (§ 247 ods. 2 a 3 O.s.p.) a napokon napadnuté rozhodnutie nesmie spadať pod niektorý z prípadov, ktorých preskúmanie je zákonom

vylúčené (§ 248 O.s.p.).

Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky upozornenie vydané odporcom 1. (§ 7 ods. 2 zákona č. 83/1990 Zb.) nemá povahu rozhodnutia vydaného v správnom konaní, ale je len neformálnym úkonom správneho orgánu za účelom odstránenia väd návrhu, po odstránení ktorých je možné začať konanie o registrácii (§ 7 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb.).

Je potrebné zdôrazniť, že takéto upozornenie poukazujúce na vady podaného návrhu, nezakladá pre navrhovateľa žiadne práva a povinnosti s konštitutívnym účinkom, nie je spôsobilé ukrátiť navrhovateľa na jeho právach, tzn. ani na základných právach a slobodách, a to svojím obsahom alebo mu predchádzajúcim postupom.

Vzhľadom na skutočnosť, že konanie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je konaním limitovaným predmetom (preskúmava sa v ňom vždy rozhodnutie a postup správneho orgánu), avšak navrhovateľ v posudzovanej veci označil ako napadnuté rozhodnutie upozornenie na vady podaného návrhu na vydanie rozhodnutia, ktoré teda povahu rozhodnutia nemá, Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie je splnená podmienka konania, aby konanie malo spôsobilý predmet zodpovedajúci zákonnej úprave. Nedostatok tejto podmienky je neodstrániteľný, preto proti nemu nie je možné úspešne podať opravný prostriedok podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Tým je daný dôvod na odmietnutie opravného prostriedku navrhovateľa 4. podľa § 250p O.s.p. Preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, keďže výsledok konania je obdobný, ako pri zastavení konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.